

Ressenya

Académie de Montpellier. (2022). *Guide pratique pour l'enseignement-apprentissage du catalan langue vivante au collège et au lycée. Évoluprint. <https://pedagogie.ac-montpellier.fr/guide-pratique-pour-lenseignement-apprentissage>*

Sergi Montémont i Vilar
Collège Joan Amade de Ceret (Vallespir)
Sergi.Montemont@ac-montpellier.fr

Rebut: 24 de juny de 2023

Acceptat: 27 de juny de 2023

El català es considera llengua patrimonial de França, amb totes les altres de l'Estat francès i d'ultramar, d'ençà l'any 2008 amb l'article de llei núm. 75-1 de la Constitució francesa. Aquest avenç legislatiu no dona gaire marge al seu ús oficial, tanmateix continua atribuint al rector de l'Acadèmia de Montpeller missions favorables al català mitjançant cercles d'estudi de formació continuada.

Aquest impuls es fa palès en la preocupació del Ministeri d'Educació francès de voler fomentar l'ensenyament de les llengües mal anomenades *regionals*, també, és clar, com a contribuïdores al desenvolupament emergent de les llengües estrangeres (*Plan langues, 2020*). Les llengües diferents del francès ara es veuen com a sòcies per a consolidar el francès, per a desencallar el monolingüisme i anar cap al plurilingüisme (*Programmes et ressources en langues, littératures et cultures étrangères et régionales*).

Així, una desena de professors de català de l'ensenyament públic secundari (*Collège i Lycée*), liderats per l'inspector L. Bonet, van produir l'any 2022 una *Guia pràctica francesa de l'ensenyament i aprenentatge del català a Catalunya Nord* o vademècum dels ensenyants de català partint del Marc europeu de les llengües (MECR, 2001). Els mestres de primària o els professors d'assignatures no específicament lingüístiques de les línies «bilingües» també poden fer servir la Guia en actes de parla com contar, descriure o explicar a classe de geografia i història, ensenyada en català.

La Guia distingeix dos recorreguts que són propis del sistema curricular francès del *Collège* al *Lycée*: ensenyament no bilingüe (A1 a B1) i bilingüe (A2 a B2) dels 11 als 16 anys. En el cicle de batxillerat existeix també un ensenyament d'especialitat (B2-C1). Per tant, l'ensenyament nord-català és perfectament homologable amb les certificacions de la Generalitat de Catalunya.

La Guia s'estructura, com és obvi, en competències de recepció, expressió, interacció i àdhuc de mediació d'ençà el 2019 en els nous currículums del *Lycée*. Cada competència es detalla amb uns descriptors curriculars, unes formulacions d'exemple, uns ítems de lèxic, de cultura, de gramàtica i de fonologia. La particularitat del català és subratllada per unes temàtiques i uns trets lingüístics que li són propis. La gramàtica contrastiva català-francès així com l'especificitat de la variant rossellonesa apareixen com a qualitats rellevants d'aquest treball col·lectiu nord-català.

Per començar, la Guia proposa una eina per a la docència anomenada *Brúixola*, una mena de recordatori dels punts essencials que un professor de llengua ha de tenir en compte per a

construir una seqüència de classe. A més dels continguts culturals i lingüístics dels currículums, la Brúixola orienta sobre les activitats de comunicació i els actes de parla (objectius de la producció oral i/o escrita), la formulació de la producció dels alumnes (frases que es preveuen que l'alumnat podrà produir), les consignes expressades amb verbs d'acció, els suports i fonts, els dispositius d'organització física de la classe, el tipus d'avaluació i el projecte final (enfocament accional).

Val a dir que sovint cal partir de quina experiència social de comunicació es vol oferir a l'alumnat per tal d'arribar a situacions quasi autèntiques de la vida real. Per tant, l'estudi de la llengua es posa al servei d'una acció col·lectiva de pràctica. Així doncs, es va més enllà de la metodologia comunicativa. Per a cada graó del Marc europeu de les llengües hom pot elaborar un projecte final que servirà els interessos de la comunitat educativa primer i alhora que podrà sortir de l'aula.

A tall d'exemple, una producció pot ser destinada a un grup d'intercanvi d'alumnes del centre, d'un altre de la comarca o de més enllà. Podrà prendre diverses formes, com poden ser exposicions temporals o permanents, col·laboracions amb mitjans audiovisuals o de premsa escrita, declamacions, interpretacions, acompanyament guiat d'un grup forà, lectures davant d'un públic diferent del seu, aportacions a museus o centres culturals d'interès, participacions a actes culturals, festius o solidaris, etc. En aquest sentit, l'ambició del professor en projectes o propostes de pedagogia accional anirà evolucionant en funció de la xarxa social que vagi bastint amb el temps.

Per a nosaltres, aquí (també és vàlid per a l'ensenyament en general i arreu), ens cal articular sessions de classe que posin el focus fora de l'aula. Es tracta d'intentar-ho, cadascú amb les realitats de cada centre i de les limitacions de l'estat actual de la llengua. Aquesta Guia aporta els imprescindibles i alhora suggereix camins possibles.